

Τὸ ἀνάκτορον.

Τὸ ἀνάκτορον τὸ ὁποῖον δεόν νὰ διατηρῇ προφυλαγμένους τοὺς ἐν αὐτῷ οἰκοῦντας ἀπὸ τῆς θερμότητος τοῦ ἡλίου καὶ ὑπὸ τὰ ὄμματα τῶν ξένων, παρουσιάζει ἐξωθεν τοίχους ὀρθοῦς, σχεδὸν γυμνοὺς, μὲ σπανίας τινὰς θυρίδας καὶ ἀνδρὰ ἡλιακὰ, ὡς οἱ ἐν Ἀνατολῇ τοὺς καλοῦσιν. Εἶναι, ὡς ἔγγιστα, ὁ αὐτὸς χαρακτήρ ὁ ἐξωτερικὸς εἰς τὰ ἀνάκτορα ὁ καὶ εἰς τὰ τζαμιά.

Τρόπος οἰκοδομῆς.

Οἱ Ἀραβες ἐλάχιστα μετεχειρίζοντο τοὺς λίθους εἰς τὰς οἰκοδομὰς τῶν. Συνήθως ἀνεμίνυον ἄσβεστον μὲ ἄλλας ὕλας καὶ μὲ χονδροῦς στρογγύλους χάλικας.

Μεταξὺ δὲ δύο στανιδωμάτων κατὰ πλάτος, ὅπερ ἤθελον νὰ ἔχη τὸ τεῖχος, ἔθεντο τὸ μίγμα αὐτὸ καὶ ὅταν ἐπήγνυτο ἔσυρον ἀπὸ τῆς θέσεως αὐτῶν τὰς στανίδας, εἰς τρόπον ὥστε ἀνεδεικνύετο τὸ οἰκοδόμημα ἀπαστράπτον ἐκ τοῦ μίγματος, δι' οὗ ἔχριον αὐτὸ ἐν συνόλῳ τότε ἐπανειλημμένως.

Δὲν πρέπει συνεπῶς νὰ ἐκπληττώμεθα, ἐὰν τὰ μουσουλμανικὰ μνημεῖα δὲν παριστῶσι κατὰ τὸ ἐξωτερικὸν αὐτῶν, συνήθως, ὅψιν τινὰ ἀξίαν λόγου εἰς ἀνδράποτε.

Ὁ διάκοσμος.

Ἄλλ' ἐν τῷ ἐσωτερικῷ τοῦ οἰκοδομήματος θαυμάζει τις τὴν σύλληψιν καὶ καλλονὴν τῶν γραμμῶν αἵτινες ἐκλήθησαν γραμμαὶ *αραβικαί*. Δείκνυνται αὐταὶ τόσον εἰς τὰ σχέδια τὰ ἐπὶ τῶν τεύχων, ὅσον καὶ εἰς τὰ ἀνάγλυφα τοῦ γύψου, τοῦ ξύλου καὶ τῶν λίθων, οἵτινες ὅμοιοι μὲ ἀποκρυσταλλώσεις ἢ μὲ σταλακτίτας, ποικίλλουσι τὰς ἐπιφανείας τοῦ ἔνδον τεύχισμου τῶν μεγάρων ἐκείνων τῶν μεγαλοπρεπῶν. Ἡ ἀψὶς ἢ στηριζομένη ἐπὶ διαφόρων στηλῶν, παρουσιάζει πᾶσαν μορφήν καὶ σχῆμα. Τὸ τόξον τὸ ἀπλοῦν, τὸ κατωφερὲς ἢ ἀνωφερὲς· τὸ τόξον τὸ σιδηροῦν· τὸ τόξον τὸ θλωμένον, τὸ κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον εὐρὺ κτλ. τὰ τόξα τὰ ἐκκερμη, τέμνονται, ἡμιτέμνονται, συμπυκνῶνται, εὐρύνονται, συνδυάζονται, συνθλώνονται, καὶ τὰ διάφορα ταῦτα σχήματα κατακλύζουσιν ἀκατάσχετα τὸν θόλον· δὲν ὑπάρχει δὲ στίχος τοῦ Κορανίου ὅστις νὰ μὴ ἐχρησίμευσεν εἰς διακόσμησιν. Τὰ ἀραβικὰ στοιχεῖα, οἱ *κουρικοί*!) χαρακτῆρες, χορηγοῦσι τὸ μέσον ὅπως ἀποτελεῖται δι' αὐτῶν συγκριτικὴ διακόσμησις. Καμμία ἄλλη γραφή, οὔτε καὶ αὐτὴ ἡ συριακὴ ἐξ ἧς ἄλλως ἢ κουρική γραφὴ παρήχθη, δὲν παρέχει τὰ αὐτὰ κεφάλαια, οἷα ἡ γραφὴ τῶν γραμμάτων τοῦ ἀραβικοῦ ἀλφάβητου.

Οἱ Ἀραβες καὶ οἱ Μαῦροι τῆς Ἰσπανίας, χάρις εἰς τὴν ἀφέλειαν καὶ τὴν ἀπλότητα τῶν στοιχείων τούτων τῆς διακοσμῆσεως καὶ τοῦ

ἐξωραϊσμοῦ, χάρις εἰς τὸ πνεῦμα καὶ τὴν καλαισθησίαν, ἣν ἔδειξαν εἰς τὸν διάκοσμον τῶν μεγάρων καὶ τῶν ἀνακτόρων καὶ τῶν ἱερῶν αὐτῶν τεμενῶν, ἠδυνήθησαν νὰ δώσωσι τὴν ἀραβικὴν σφραγίδα εἰς οἰκοδομὰς βισιγοθικὰς καὶ νὰ ἀπατήσωσι πλέον ἢ ἅπαξ τοῖς μεταγενεστέροις ὡς λόγου χάριν ὡς πρὸς τὰ τεῖχη τῆς Τολέδης καὶ τοῦ Ἀλκαζάρ τῆς Σεγοβίας.

Τὸ Ἀλκαζάρ τοῦτο μὲ τὴν τετράγωνον μεγάλην αὐλὴν τοῦ τὴν πλατυνομένην εἰς τὸ ἀνώτερον μέρος αὐτῆς, διὰ μικρῶν πύργων στρογγύλων ἐστηριγμένων εἰς τὰ πλάγια αὐτῶν μέρη, εἶναι μία τῶν ἰσχυροτέρων ἐπαύλειων καὶ τῶν πρωτοτυποτέρων τῆς Εὐρώπης.

Ἡ ἀρχιτεκτονικὴ τῶν Βισιγόθων, τῶν μᾶλλον πολιτισμένων ἐκ τῶν βίρθάρων ἐκείνων λαῶν οἵτινες κατέκλυσαν τὸ ῥωμαϊκὸν κράτος, κέκτηται κάποιον ἐνδιαφέρον.

(Ἔπεται συνέχεια)

ΑΔΑΣ ΝΕΓΡΗ

ΤΟ ΓΡΑΦΤΟ

Τὴ νύχτα ἐτοῦτη στὸ προσκέφαλό μου
Ἐπρόβαλε μιὰ κατάσπρη μορφὴ
Μ' ἓνα μαχαῖρι στέκει στὸ πλευρό μου
Καὶ μ' ἀναμμένο μάτι μὲ θωρεῖ

Τρομάζω· κι' ἀπομὲνω παγωμένη·
«Εἶμαι, μοῦ λέγει τότε ἡ Συμφορά,
Μὴ σκιάζεσαι, παρθένη ἀγαπημένη,
Σ' ἀγάπησα, δὲ θά σ' ἀφήσω πεινά.

Ἡσυχί μου φίλη, θά σ' ἀκολουθήσω
Μέσ' τ' ἀνθὴ, μέσ' τ' ἀγκάθια, ὅπου διαβῇ
Τὰ βήματά σου δὲ θά παρατήσω
Μηδὲ στὸ μνημα σου ὅταν κατεβῇ.»

—Φύγε ἀπὸ μένα, σκιά καταραμένη!
Μὲ στεναγμὸ πνιγμένον τῆς μιᾶς
Μ' ἀκλόνητη δὲ βράχος ἀπομένει
«Εἶνε, μοῦ λέει, τῆς μοῖρας σου γραφτό.

Εἶσαι λουλοῦδι ταπεινὸ ἀπὸ μνημα
Κυπαρισσοῦ λουλοῦδι σκοτεινὸ
Σ' ἐπότισε, σ' ἀνάθρεψε τὸ κοῖμα,
Στὸ χιόνι ἀνθίζεις πάντοτε χλωμό.»

Κι' ἐγὼ τὸ μαῦρο πείσμα τῆς σὰν εἶδα
Τινάζομαι, πετιέμαι ξαφνικά
Καὶ τῆς φωνάζω.—Θέλω τὴν ἐλπίδα
Ποῦ λάμπει μέσ' τῇ νειότη μου γλυκά.

Καὶ τοῦ ἔρωτα τοὺς κεραυνούς, τὰ πάθη
Τῆς λάμπης, τῆς ιδέας τὰ φιλιὰ
Μ' αὐτὰ θά βλέπω στῆς ψυχῆς τὰ βᾶθη
Φύγε, κακοῦργα ὦ! φύγε μακριά...»

Κι' ἐκείνη μοῦπε.—Ἡ δόξα ξεφυτρώνει
Λουλοῦδι στήν πολυπάθη καρδιά,
Ποῦ ὁ στεναγμὸς, ὁ θοῆνος τὸ μυρόνει
Ποῦ ἔχει τὸ δάκρυ, τὸ αἷμα γιὰ δροσιά.

Φτεροῦγισμα κρυφὸ ψυχῆς—ὁ πόνος
Τοῦ πνεύματος τῆς ἀστραπαῖς γεννᾷ
Αὐτὸς παλεῖται, καὶ νικεῖ μόνος.
Κι' ἐγὼ τῆς λέγω... «Μεῖνε Συμφορά.»

Μετάφρασις Ν. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ

1) Ἡ *κουρική* γραφή. Παράγεται τὸ ὄνομα τοῦτο ἐκ τῆς πόλεως *Κούφα*. Κούφα ἢ ἀρχαία Βορσίππα τῶν Χαλδαίων (140 χιλ. νοτίῳ τῆς Βαγδάτης, δεξιόθεν τοῦ Εὐφράτου) ὑπῆρξε πρὸ τῆς Βαγδάτης ἡ διαμονὴ πολλῶν Χαλιφῶν.